

Državna sekretarka dr. Helena Jaklitsch na osrednji slovesnosti v spomin na bazoviške junake

6.9.2026 - | gov.si

Državna sekretarka na Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch se je danes v Bazovici udeležila osrednje spominske slovesnosti ob 96. obletnici ustrelitve bazoviških junakov. Na dogodku, ki ga pripravlja Odbor za proslavo bazoviških junakov pri Narodni in študijski knjižnici Trst, je zbrane tudi pozdravila.

Državna sekretarka dr. Jaklitsch je v svojem pozdravu poudarila: »Zgled bazoviških junakov in zgled premnogih Slovencev, ki so kljub preganjanju in trpljenju ostajali zvesti sebi, nas nagovarja še danes. Vsaj mene. Opominja me, da nič od tega, kar smo in kar imamo, ni samoumevno. Da je treba za svoj jezik, kulturo, svoje korenine in svojo skupnost skrbeti. Ne iz prisile, navade ali strahu pred drugim, ampak iz ljubezni do svojega. Njihov zgled me spodbuja k delu za dobro našega naroda, pa tudi za skupno dobro. Imeti rad svoj jezik, svoj narod in svoje korenine namreč ne pomeni zavračati ali izključevati drugega. Prav nasprotno. Trdna zavest o tem, kdo smo, kakšna je naša zgodovina, nam omogoča, da samozavestno, spoštljivo stopamo naproti drugemu - da bi skupaj z njim ustvarjali svet, v katerem so medsebojno spoštovanje in sodelovanje ter mir nekaj samoumevnega, naravnega.« Državna sekretarka je tudi poudarila, da moramo skupaj delati za to, da bi nikoli več ne bilo treba izbirata med svojo identiteto in pripadnostjo širši skupnosti, med svojim jezikom in varnostjo ter da je to naša skupna zaveza mladim generacijam.

Osrednja govornika na letošnji slovesnosti sta bila tržaška Slovenka, psihologinja in šolnica Alenka Rebula ter italijanski radijski voditelj Massimo Cirri. Kulturni program so sooblikovali Pihalni orkester Kras iz Doberdoba ter pevski zbori Valentin Vodnik, Kraški dom in Vesna, slovesnosti pa sta se udeležila tudi tržaški škof in župan mesta Trst. V okviru slovesnosti so ob spomeniku bazoviškemu junakom predstavniki različnih združenj in zamejskih položili tudi vence in se poklonili njihovemu spominu. Spominski venec sta v imenu slovenske države položila tudi dr. Jaklitsch in generalni konzul RS v Trstu Tomaž Kunstelj.

Letošnja slovesnost je bila posebej posvečena Alojzu Valenčiču, najstarejšemu med četverico bazoviških junakov. Z letošnjim letom Odbor za proslavo bazoviških junakov namreč začneja štiriletni cikel, v katerem bodo vsako leto ob spominu na vse štiri junake podrobneje osvetlili življenje in delovanje enega izmed njih. Cikel bo leta 2030 sklenila 100. obletnica prvega tržaškega procesa, na katerem so bili obsojeni na smrt.

Bazoviški junaki – Ferdo Bidovec, Franjo Marušič, Zvonimir Miloš in Alojz Valenčič – so bili 6. septembra 1930 po obsodbi na prvem tržaškem procesu ustreljeni na bazovski gmajni. Njihova usoda je globoko zaznamovala zgodovinski spomin primorskih Slovencev in je pomemben del zgodovine odpora proti fašizmu ter prizadevanj za ohranitev slovenskega jezika, kulture in narodne identitete.

<https://www.gov.si/novice/2026-09-06-drzavna-sekretarka-dr-helena-jaklitsch-na-osrednji-slovesnosti-v-spomin-na-bazoviske-junake>